

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrť » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravljalstvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrť » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inseratí
sprejema upravljalstvo v
Katoli. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 288.

V Ljubljani, v ponedeljek, 14. decembra 1903.

Letnik XXXI.

Labodja pesem kranjskega nemškutarstva

Kdor še ni verjel, da eksistira nemško-slovenska zveza, temu je odprl oči sobotni »Narod«. Baron Schwegel in dr. Schaffer sta v »Narodu« na uvodnem mestu podpisana poleg dr. Ivana Tavčarja in »slovenskih« narodno-naprednih poslancev. Ivan Hribar in dr. Danilo Majaron nista našla v svojem »rodoljubju« razloga, da ne bi svojih imen posodila tej družini. Kedo bi bil mislil, da bo »Slovenski Narod« v 36. letu svoje starosti tako znorel, da bo vsemu svetu na tak način kazal to zvezo in da bo padel tako nizko, da javno pokaže, da je glasilo te zveze. Pokojna Tomšič in Jurčič, pisatelj »Tugomera«, bi se zjokala, ako bi doživela 12. december 1903., ko so slovenski liberalci bahato naznanili, da so z nemškimi poslanci večina v deželni zboru in da hočejo raje zatirati slovensko ljudstvo, nego bi mu dali pravice. To ni več narodno-napredna stranka zase in nemška stranka zase, ker sicer bi »Narod« prinesel izjavo narodno-naprednih poslancev posebej in posebej »Grazer Tagblatt« izjavo nemških poslancev. To je skupna zveza, skupna akcija, naperjena proti premoči slovenskega ljudstva na Kranjskem. Nemški in slovenski liberalci so nastopili javno kot »enotna večina«, kot zveza in stranka, ki deluje po načelu Heinove politike, katera hoče zatreti prosto gibanje slovenskega naroda.

Tako nizko so padli slovenski liberalci, da se proti pravicam svojega naroda vežejo z onimi, ki še nikdar niso bili prijatelji Slovencev in slovenskega napredka. Kar je bilo sklenjeno v kazini na sestanku nemških politikov, to prinaša »Narod« na uvodnem mestu. Izjava je skovana v šveglj-Heinovi kovačnici in v slovenshino prestavljena.

Ta puhla »večina« 11 Nemcev s 50 volivci in 9 liberalnih Slovencev s 4000 volivci si prilastuje v deželi pravico nad 40.000 Slovencev in izvršuje nad deželnim odborom oblast, katere nikdar nima. Deželni zbor, ne pa kak klub, ima pravico dajati navodila dež. odboru. Ne čudimo se, da je nemško-slovenska zveza to pozabila, ker je itak bilo že dosedaj vse njeno delo sistem krivičnosti proti pravi ogromni večini v deželi. Čudimo se le, da misli kaj doseči z izjavico, ki se glasi:

Podpisani člani deloljubnih strank večine v deželni zboru priznavajo skrajno težavno stališče, na kojem se vsled tega nahaja deželni odbor, ki ima skrbeti za avtonomno upravo dežele. Oziraje se na to stališče izjavljajo podpisani v namenu, da se deželna uprava, kolikor je pod takimi razmerami mogoče, zagotovi, da so pripravljene vsem naredbam in sklepom, katere je deželni odbor v ti brezproračunski dobi na korist rednega vzdrževanja mu izročene deželne uprave dognal, pritrčiti, in da se za vežejo, v tem pogledu, kadar jim bode prilika dana, (aha!) v deželni zboru se izjaviti, deželnemu odboru zahtevano indenniteto prisoditi.

Kar pa se tiče bodočih poslov deželne uprave, do tedaj, ko bo mogel deželni zbor brez ovir zopet izvrševati ustavne svoje naloge, priporočajo podpisani deželnemu odboru, da naj predvsem pobiranje deželnih doklad primernim potom zajamči. V drugem pa priporočajo podpisani deželnemu odboru,

da se strogo obnaša po predpisih deželnega reda v tem smislu, da naj svojim postavnim, pogodbenim, in vsem iz ozira na neobhodno potrebo redne uprave nastalim zavezam zadošča, to pa le v mejah normalnega pokritja potrebščin. Ta meja pa se naj prekorači le tedaj, kadar to zahtevajo čisto izvanredne in popolnoma izjemne in neprestavljive okolščine.

V Ljubljani, meseca decembra 1903.

Fran Arko, M. O. bar. Apfalter
Ivan Božič, I. A. grof Barbo,
dr. Andr. Ferjančič, Fran vit. Langer,
Peter Grasselli, L. baron Lichtenberg,
Ivan Hribar, Karol Luckmann,
dr. Danilo Majaron, Frid. baron Rechb. ch,
Ciril Pirc, dr. Adolf Schaffer,
dr. Ivan Tavčar, Jos. baron Schwegel,
Filip Zupančič, dr. Ant. vit. Schöppl,

Anton Ulm,
Alfonz baron Wurzbach.

Tako izjava v glavnem svojem delu. Na ljubeznjiva očitjanja, da odgovornost za obstrukcijo zadeva izključno le člane obstruirajoče »katoliško-narodne manjšine (!)« deželnega zbora se še oziramo ne, ker vsak dobro ve, da obstrukcija takoj poneha, ko se da ljudstvu pravica ali ako se hoče kaj za ljudstvo koristnega narediti.

Kaj hočejo gospodje s tako izjavo?

Gospodje mislijo, da bo vlada sedaj na podlagi te izjave »brez dvoma«, kakor pravi »Narod«, izposlovala cesarsko naredbo, s katero se deželni odbor pooblašča, pobirati tudi l. 1904 deželno naklado. Ako »Narod« v svoji znani ljubezni do ljudstva že naprej vpije, da pa potem, ko bodo doklade pobrane, ne bodo niti pogorelci nič dobili, potem nastane veliko vprašanje, ako je ljudstvo sploh dolžno plačevati doklade, ki se povrh tega hočejo dobiti izvenparlamentarnim, zakonito izključenim potom.

V »Tagespošt« je bilo glede češkega deželnega zbora namignjeno, da hočejo češki Nemci zavzeti to stališče in čudno bi ni bilo, če bi je zavzela tudi ogromna večina slovenskega naroda na Kranjskem. »Narod« je odkrito izpovedal podle svoje namene? Ali more vlada podpirati take namene?

Naj stori nasprotna nam manjšina, ki se hoče predstavljati za večino, karkoli hoče, naše ljudstvo je pripravljeno na najhujši boj. Ljudstvo ve, da se gre tu za njega pravice, in vsak liberalni protinapor bo le povečal našo moč. Za vsako liberalno nasilje bo ljudstvo izvedelo; poskrbeli bomo, da ne bo izdalo nobeno slepljenje, in kamenje, katero naši liberalci namestu pravic ponujajo ljudstvu, bo priletelo na nemško-slovensko zvezo nazaj. Naši poslanci so izjavili, da so pripravljene storiti in pritrčiti vsemu, kar je ljudstvu koristno. Ako liberalci tega nočejo in menijo, da bodo z nasilstvom ohranili krivično svojo moč, se motijo, kajti tudi ljudstvo ima moč. Tako nemumni menda vendar liberalci niso, da bi tega ne vedeli, zato je njihova skupna izjava le njihova labudnica. Ljudstvo bo zmagalo, o tem smo preverjeni in mi bomo ostali zvesti svojemu narodu ter se borili za pravice slovenskega naroda do skrajnosti. Delavski sloji, v prvi vrsti kmetje, so, ki tvorijo narod, in teh mora biti pravica! Nas ne ukloni nihče, najmanj pa tako žalostna labudja pesem kranj. nemškutarstva.

In žalostna je ta pesem zares! Črno na belem je dokazano, kako daleč je sprevrnilo celotno »inteligenco«, ki je nekdanj kričala o narodnem radikalizmu, liberalizmu v — med-

narodnost. Ta skupna izjava, skupna podpisa Tavčar-Schwegel pa sta nam pojasnila tudi marsikaj glede pisave »Slovenskega Naroda«. S svojimi napadi na vero, povzetih iz ultra-nemških listov, s svojimi podlimi in največkrat zlaganimi pikanterijami hoče »Narod« zastopati naše ljudstvo, hoče vzeti narodu moralno moč, da bi ne bil sposoben za samoobrambo in da bi bil potem brez idealov pripravno orodje Heinove politike.

»Narodova« pisava hoče v izvestni namen korumpirati naš narod, zato ima pač prostora za bedaste članke »Petrova skala«, namestu, da bi seznanjal svoje čitatelje s slovanskimi narodi, s slovanskimi ideali in z onim, kar daje slovanskim narodom moč.

In kaj je sedaj sveta dolžnost katoliško-narodne stranke? Grablje in copata, proč z naravnega toka našega naroda! Dolžnost katoliško-nar. stranke je sedaj, bolj kakor kdaj, vztrajati v boju in eklatantno dokazati nemškimi veleposestnikom, ki svoja plemstva ponižujejo s tem, da hočejo krivico delati ljudstvu, da tudi s pomočjo slovenskih liberalcev ne štejejo nič v slovenski kranjski deželi. Vsak, ki kakorkoli podpira »Slovenski Narod« in mu s tem daje možnost eksistirati, je izdajica svojega naroda, ker plačuje Schveglj glasilo; vsak, ki se podpisuje poleg Schveglja in Schafferja, ni slovenski politik. Vsi poštteni rodoljubi na našo stran, da vzdignemo zopet moč slovenskega naroda!

Saj naša stranka zahteva pri reformi volilne pravice to, kar zahtevajo vsi Slovani v Avstriji. Kdor se bori protinam v tem boju, se bori protinajvitalnejši politični zahtevi slovanstva. Take ljudi pa proč iz naše politične arene!

* * *

Dr. Susteršič o liberalno-nemškutarski izjavi.

Na včerajšnjem shodu v Žumberku se je pečal dr. Susteršič z liberalnim nemškutarskim pronunciamantom ter izjavil: Prvi del pronunciamenta obljublja deželni odbor indenniteto za vse, kar je storil. V tem pogledu izjavlja, da bo ta indenniteta liberalnemu dež. odboru malo pomagala, kajti do normalnega glasovanja v deželni zboru ne pride, dokler ljudstvo ne bo v dež. zboru imelo večine. Ljudski zastopniki bodo imeli odločevati o tej indenniteti, pa ne graščinsko-liberalna klika. Takrat bo pa z indenniteti malo težje šlo.

Kar se pa prihodnosti tiče, pa liberalno-nemškutarska izjava, osobito, ako se upošteva oficijozni komentar »Slov. Naroda«, ni drugega nego napoved vojske kmetškemu stanu, katerega hočejo liberalci izstradati.

Liberalci se pa jako motijo, ako mislijo, da bodo s tem dosegli svoje temne namene. Ljudstvo ta ponudeni boj sprejme in bo liberalcem dalo primeren odgovor. Že danes pa lahko konstatiramo en tak-

tični vseh obstrukcije, namreč, da se neha nemoralna podpora gledališču iz deželnih sredstev.

Poglaviti namen liberalno-nemškutarske izjave je, dobiti od osrednje vlade dovoljenje zopet za eno leto pobirati dež. doklade. Zoper tako dovoljenje že naprej v imenu ogromne večine ljudstva na Kranjskem slovesno protestiramo, ker po naši deželni ustavi se ne sme niti vinarja dež. naklad pobirati, ako jih dež. zborne dovoli. Če bi osrednja vlada to dovoljenje za leto 1904 zopet dala, odnosno izposlovala, poklicali bomo na odgovor ministrskega predsednika, ki je za to protipostavno odredbo odgovoren.

Liberalno nemškutarska izjava ni nič drugega nego nečuvstvo izzivanje in razžaljenje ogromne večine ljudstva na Kranjskem. Primeren odgovor bodo gospodje dobili, zato jim jamčimo.

Ta izvajanja so bila sprejeta z burnim urnebesnim odobravanjem, in ogorčenje zbranega ljudstva je bilo naravnost nepopisno nad toliko predrznostjo liberalno nemškutarske družbe. V smislu teh izvajanj je bila enoglasno in z burnim odobravanjem sprejeta resolucija, ki izraža ogorčenje nad liberalno nemškutarsko izjavo in jo označuje kot predrzno izzivanje kmetškega naroda.

Med ljudstvom.

Včeraj se je vršilo zopet nekaj javnih ljudskih shodov katoliško-narodne stranke. Doslej so nam došla sledeča poročila:

Javen ljudski shod v Cerkljah na Gorenjskem.

Včeraj popoldne se je vršil jako dobro obiskan javen ljudski shod v Cerkljah na Gorenjskem. Bilo je navzočih 250 do 300 moč. Predsedoval je vč. gosp. A. Koblar. Poročal je o političnem položaju g. dr. E. Lampe.

Govornik je razlagal ljudsko dosedanje volilno krivico. Zdaj voli v kranjski deželi 90 veleposestnikov — 10 poslancev, 4927 mestnih volilcev — 10 poslancev in 40.180 kmečkih volilcev 16 poslancev.

Torej pride po en poslanec na 9 veleposestnikov, 490 meščanov in 2500 kmetov. Potemtakem je v naši deželi en veleposestnik vreden toliko, kakor šestdeset meščanov ali 312 kmetov. Ali je to pravično? (Glasni klici: Krivica!) Ali je torej krivično, če pravi katoliško-narodna stranka: Ker nosi večino bremen kmečki stan, ki je tudi najštevilnejši v deželi, naj ima ta tudi večino v deželni zboru? (Glasno odobravanje.) Ali ni pravično, če hoče dati katoliško-narodna stranka volilno pravico tudi kmečkemu delavcu, ako jo bo dobil tovarniški delavec? Saj glasovi kmečkega delavstva bi pomnoževali glasove kmečkega stanu in mu s tem povzdignili veljavo. (Odobravanje.) Ali je torej kaj krivice v tem, če pravi katoliška stranka: Odslej naj se več ne loči med graščinskim, mestnim in kmečkim volilcem, ampak reče se naj: En moč — en glas! (Živo odobravanje.)

Ker pa je sedaj razmerje v deželni zboru tako, da se ta postava rednim potom ne more nikdar skleniti, so morali sedaj ljudski poslanci po najskrajnejšem sredstvu — po obstrukciji. (Prav tako!)

Liberalci sedaj izkušajo ljudstvo preslepiti s tem, da pravijo: Če ne odnehate od obstrukcije, ne dobite več nič podpore od deželnega zbora. Tako bahato govoré o podporah, kakor bi imeli polne vreče zlata za ljudstvo. A kako je v istini s podporami? Koliko ste pa doslej dobivali podpor od deželnega zbora? (Klici: Jaz že nič! Nikoli nič. Vsaj

nič! Saj doslej tudi ni nismo dobili!) Torej te velike dobrote vam liberalci več ne morejo deliti. (Smeh.) Seer pa so naši poslanci izjavili, da glasujejo za vsako podporo ljudstvu. Če je ni, je torej liberalna krivda. 100.000 K pogorelcem so predlagali katol. narodni poslanci. Liberalci pa so zastokali, da — ni nikjer toliko denarja. Torej sami priznavajo, da ne morejo podporo deliti, tudi če bi jih hoteli. Pač pa bi morali liberalci zdaj zvišati deželne doliade, ker morajo pokriti primanjkljaj, ki znaša že daleč čez pol milijona kron, in ker hodejo na kmečke stroške zvišati učiteljske plače. To so dobrote, ki jih imajo pričakovati kmetje od liberalnega deželnega zbora! Zato pa — krepko naprej za volivno reformo!

G. Koblar popisuje nato liberalno stranko kot odpadnico od krščanstva. Zdaj že očitno pišejo, da ne marajo več biti kristjani. Ljudje, ki pravijo, da so naše cerkve znamenja naše sužnosti, ne smejo gospodariti v kranjski deželi. Zastopniki kmečkega stanu morajo čutiti z njim in poznati njegove potrebe. Zato se mora povzdigniti število kmečkih zastopnikov. Govornik je že v državnem zboru glasoval za razširjeno volivno pravico. Tem potrebnejša je zdaj za naš deželni zbor tudi z narodnega stališča. Kam dovede nemška nadvlada, to nas uče dovolj koroška sodišča. Kako delé podpore liberalci, uči najbolje zgled: Za poškodovane po uimah 16.000 K, za gledališče 25.000 K. Naj torej stojé kmetje neustrašeno na strani onih, ki se boré za pravice slovenskega ljudstva v naši deželi! (Živahno odobravanje.)

Gosp. Bešter predlaga nato sledeče resolucije:

1. Volivci, zbrani na javnem ljudskem shodu v Cerkljah, odobravaljo odločni nastop katoliško-narodnih poslancev v deželnem zboru kranjskem, jih pozivajo, naj vstrajajo v obstrukciji, dokler ne priboré slovenskemu kmečkemu ljudstvu vseh pravic, ki mu gredo.

2. Izrekajo se za vpeljavo splošne in enake volivne pravice za deželni in državni zbor.

3. Izrekajo svojo zahvalo načelniku katoliško-narodne stranke, dr. Iv. Šusteršiču, za njegov odločni nastop v korist cerkljanske občine v zadevi oddaje lova.

4. Izrekajo zahvalo dosedanjemu deželnemu poslancu dr. Brejca, ker se je tako moško potegoval za ljudske pravice v dež. zboru.

5. Obsojajo krivice, ki se gedé slovenskemu jeziku pri koroških sodiščih.

6. Novi poslanec, ki se ima voliti vsled odstopa dr. Brejca, mora kandidirati na katoliško-narodni program ter obljubiti, da se bo z vsó odločnostjo potegoval za razširjenje volivne pravice in za kmečke koristi. Samotakemu bodo dali cerkljanski volivci svoje glasove.

Te resolucije so bile soglasno z velikim odobravanjem sprejete.

Možje so bili veseli lepega shoda ter izražali željo, naj se še večkrat prirejajo taki poučni in koristni shodi. Bili so na shodu tudi možje, ki so veljali doslej za nasprotnike, a so glasovali tudi navdušeno za te resolucije. Živeli Cerkljani! Vsi edini za dobro stvar!

Shod v Žužemberku.

Včerajšnji shod v Žužemberku je bil tako sijajen, da Žužemberk še ni takega videl. Zbranih je bilo najmanj 700 mož, mej temi skoro vsi župani žužemberškega okraja. Zborovalci, ki so došli iz občin Hinje, Ambrus, Zagradec, Dobriče, Dvor in Žužemberk so napeto sledili izvajanjem govornikov dr. Šusteršiča in dr. Kreka ter ju burno pozdravljali in jima prirejali nepopisno navdušene ovacije. Za govornikoma so se po vrsti oglašali gg. župani in v imenu svojih občin zagotavljali, da zvesti ostanejo katoliško-narodni stranki, ki naj vstraja neizprosnost v svojem boju in ne odneha, dokler ljudstvu ne pribori pravic. V tem smislu so bile enoglasno sprejete resolucije.

Enotna ali razdvojena armada?

Dunaj, 13. dec.

I.

Včeraj je zborovala gosposka zbornica ter z interpelacijo glede armade vzbudila splošno pozornost to in onstran Litave. Zadnji dogodki na Ogrskem, osobito pa madjarske zahteve glede armade povzročajo v avstrijskih krogih opravljeno bojazen, da skušajo Madjari razdvojiti „staro armado“, ki se je proslavila na stoterih bojiščih za dom in vladarja ter ustvariti posebno madjarsko armado. Ta bojazen ni prazna, nameni so jasni, a posledice bi bile največja nevarnost za obstanek države in manjših slovanskih narodov.

V gosposki zbornici pa so zbrani možje, ki trezneje in z višjega stališča presojaajo dogodke in državi, ki pozorneje zasledujejo znamenja na političnem obzorju ter mirneje zró v okrilje bližnje bodočnosti, nego mnogi ljudski zastopniki, ki plavajo z dnevnim tokom ljudske volje ter imajo posla polne roke za vsakdanje potrebe in zahteve svojih volivcev. In s tega stališča dobiva tem večjo važnost včerajšnja izjava gosposke zbornice.

Predsednik knez Windischgrätz je namreč včeraj vložil na vlado naslednjo interpelacijo:

»Gosposka zbornica je že opetovano in skoraj soglasno izražala svoje nazore glede skupne armade. Podpisani so torej prepričani, da je nerazrušna enotnost in skupnost naše slavne armade, katere vodstvo in notranja uprava je že od pamtveka in po vstavi izključno pravo krone, brezpogojna potreba za obstanek in moč države. Poročila pa, ki pribajajo z Ogrskega o obravnavah glede armade, nas navdajajo z resno bojaznijo. Podpisani nočejo jemati pravice delegaciji, ki se v kratkem snide ter je pristojno mesto za skupna vprašanja, torej tudi za armadno vprašanje, vendar pa sodijo, da je njihova dolžnost, ako gosposka zbornica kot del zakonodajalnega zastopstva v državni polovici, ki toliko žrtvuje za vzdrževanje skupne armade, zahteva od vlade pojasnila glede prememb v armadi. Zato podpisani vprašajo, ali more in hoče gospod min. predsednik pojasniti one premembe v skupni armadi, katere je obljubil ogrski ministrski predsednik ogrski zbornici.

To interpelacijo je podpisalo 65 članov vseh treh strank gosposke zbornice.

Min. predsednik dr. pl. Körber je takoj odgovoril rekoč: »Gosposka zbornica je neomahljivo udana vladarskemu prestolu in državi ter navzlic nasprotjem v političnem življenju vedno skrbna za blagor države, presojaajoč vprašanja le z višjega stališča, zato je tudi v prvi vrsti poklicana, da v važnih vprašanjih polaga svojo veljavno besedo na tehtnico. Z ozirom na to pa tudi vlada dobra moč, da se odločno upira vsem enostranskim premembam na godbenih zakonov, ki se morejo premeniti le ustavnim putem, v sporazumu obeh državnih polovic, ker ti zakoni, dasi formalno samostojni, vendar ustvarjajo pogodbo, na kateri sloni delegacija kot parlamentarna, skupna vlada pa kot izvrševalna instanca za skupne zadeve. Skupnost in enotnost države dokazuje določba, da obe delegaciji skupno glasujeta, ako drugače soglasje ni mogoče. Kar se tiče armade, tudi v tem vprašanju vlada ni premenila prepričanja, da je skupno vodstvo in notranja uprava armade izključna pravica vladarjeva. Da pa je za ukrepe krone odgovorna tudi vlada, to izvira že iz ustave obeh držav, in obe vladi imati pravico in dolžnost, da presojata od vladarja nameravane premembe v upravi države. Meni so torej bile nameravane premembe znane, katerih pa javnost natančno ne pozna, ker sploh še niso stalno določene. Ze danes pa lahko rečem: Vnanja in notranja enotnost armade, njene podlage in tradicije se ne premene; armada ostane stara, navdana z edinim čustvom dolžnosti, da varuje in brani vladarja in državo do zadnje kaplje krvi. Kar se bode zgodilo, to ne bode v nesprotju z državnopravnim razmerjem. Odločno pa moram zavračati razdelitev armade, kar bi bilo hudodelstvo proti skupni državi. Ta razdelitev se ne more izvršiti, dokler veljajo pogodbeni zakoni, ker nobene narodne zahteve ne smejo dovesti do tega. Temu se upira naša pravica, ki je tudi pravica države, v polni veljavi.

Nato se pa oglašil interpelant knez Windischgrätz ter naglašal, da je po njegovem in njegovih tovarišev mnenju vodstvo in organizacija armade izključna pravica vladarjeva.

Potrebo skupnosti in enotnosti armade naglašajo tudi treznejši ogrski politiki. Ako pa sedaj ogrski min. predsednik v zbornici napoveduje premembe v armadi, ako Košut naglašal, da je v programu njegove stranke samostojna ogrska armada, in da je obstrukcija v tem oziru dosegla vspehe, o katerih pred leti nihče še sanjal ni, potem je bojazen pač opravljena, in dolžnost je gosposke zbornice izjaviti, da noče samostojne ogrske armade, in avstrijsko prebivalstvo noče več biti potrpežljivo jagnje.

S to izjavo so bili člani na desnici gosposke zbornice povsem zadovoljni, pomisleke pa imajo nekateri levičarji. Ti namreč trdijo, da bode izjava avstrijske gosposke zbornice dala nov pogum obstrukciji v ogrski zbornici. Po naši sodbi pa je ta izjava sedaj le udarec v vodo. Ako je grof Tisza dobil od vladarja koncesije glede armade, potem so odveč vsi ugovori avstrijske gosposke zbornice, ker ogrski kralj in avstrijski

cesar enako sodita in mislita o skupnosti in enotnosti armade. N-bote nam prihaja na jezik, da je to dogovorjena igra z namenom, da zakrije, kar se je, ali se bode zgodilo. Sicer pa je gosposka zbornica že preje govorila in je delegacija najkompetentnejša korporacija za to vprašanje, ki je mnogo večjega pomena za razvoj države, nego mnogi sodijo,

Častniki in polkovni jezik.

Nasproti poročilom dunajskih nemških listov in dopisov iz Nemčije, da je drž. vojno ministristvo izdalo naredbo, v kateri nalaga častnikom onih nemških polkov, ki so nastanjeni v tostranski državni polovici, da se morajo učiti češčine, doznaje »Fremdenbl.«, da državno vojno ministristvo ni izdalo take naredbe. Pač pa je ministristvo na vsa vojaška teritorijalna poveljstva odposlalo rezervatno naredbo, v kateri se — v soglasju z reglementarnimi določili — opozarja na važnost priučjenja dotičnega polkovnega jezika od strani častnikov ter povdarja, da je tudi za častnike čistonemških polkov koristno učenje kakage narodnega jezika, ker je možno, da se iz službenih ozirrov prestavijo k nenemškimi polkom.

Pri slovenskih polkih se vojno ministristvo, kakor smo dokazali, na jezikovno sposobnost nič ne ozira. Sveta dolžnost naših poslancev je, o tem govoriti skoro najodločnejšo besedo.

Položaj na Ogrskem.

Neodvisna stranka je sklenila, da izda na narod manifest o zadnjih dogodkih, namreč o narodnem odporu napram vladnim zahtevam glede vojaštine in parlamentarnem boju, kakor tudi o vzrokih, zakaj se je sklenila sprava v parlamentu. Košut je prosil vse člane neodvisne stranke, naj prenehajo z obstrukcijo.

V poslanski zbornici je 12 t. m. deželno-bram. minister N y i r i predložil dva zakonska predloga, da se število novincev za leto 1904 zagotovi v dosedanji višini in tri poročila o izidu skušenj enoletnih prostovoljcev, o samomorih v armadi in o premeščenju častnikov. Posl. Hollo je govoril za ureditev plač državnih uradnikov. Odgovoril je takoj ministrski predsednik, da je trden sklep vlade, da uradnikom plače uredi. Potem je zbornica nadaljevala razpravo o predlogi novincev. Poslanec Barabas je vložil predlog, naj se sklene, da je zakon glede poveljnega jezika v armadi nastal vsled volje naroda. Kmalu nato pa je umaknil predlog, ker ga bo vložil posl. Košut. Med Barabasom in Košutom je pred tem dogodkom bil oster razpor. — Danes je bila zopet seja. Kot se poroča, se je vršila samo za to, da je imel ministrski predsednik priliko odgovarjati na izjavo avstrijske gosposke zbornice. — Szederkenyijeva frakcija je sklenila, da nadaljuje boj zoper brambeno predlogo. Demobranski ministar je izdal naredbo glede naborov v l. 1904.

Vojne priprave v Bosni.

V Bosni se pridno pripravljajo za vsake eventualnosti spomladi. Na meji je uvedeno v veliki meri straženje in v Gružu so del skladišča za ogelje preuredili v skladišče topov, da bode vsak čas pripravljeni za operacije. Že to nekaj pomenja, da je šel Appel v pokoj in da ga je zamenil general Albori, ki se je 7 let pečal s proučevanjem balkanskega terena.

V Srbiji

zopet straši ministrska kriza. Med zmernimi in skrajnimi radikali se je pojavil razdor, a ti dve stranki tvorita zdaj vladno večino. Ta razdor zna popolnoma predrugačiti sedanje stališče srbskih strank; zmerni radikali so namreč sklenili, za vsako ceno resno se zoperstaviti skrajnim radikalcem in v slučaju potrebe se zvežejo tudi z neradikalnimi strankami. Sedanje ministristvo se bo moralo preosnovati, a morda to še ne bo dovolj. Izstopil je že finančni minister Radovanović.

Iz brzojavk.

Berolin. V držav. zboru je bil zakonski načrt glede trgovinskih zvez z Anglijo vsprejet za dve leti. Poslanec Bernstein je izjavil, da bi bila jako kriva gospodarska politika, ki bi Nemčijo zapletla v carinsko vojsko z Anglijo.

Tokio. Japonska vlada je razpustila zbornico, ker so zbornične stranke sklenile, da ne preklicajo očitanja vladi, obsežena v odgovoru na prestolni govor.

Rim. Namesto umrlega knezoškofa iz Valencije, kardinala Herrero, se imenujeta dva kandidata knezoškofa Adam i in angleški monsignor Stonor. V januariju bosta prelati Pericoli in Cuccia, škofa Bonazzi in Grasselli in majordom Cagian o imenovani kardinalom.

Rim. Glede trgovinske pogodbe z Italijo sta se v soboto vršili dve seji. Upanje je, da se pogajanja srečno dovrše.

Belgrad. Finančni minister Radovanović se ne dá pogovoriti, da bi umaknil prošnjo za odstop. Nikakor noče dovoliti, da bi se proračun zvišal.

Bukarest. Zbornica je dovolila enoglasno kredit 600.000 frankov za rumunske šole in cerkve v Macedoniji.

New York. Generalmajor MacArthur je izjavil, da pride med Združenimi državami in Nemčijo zaradi Južne Amerike gotovo do vojne. Vsenemška pohlepnost raste tudi med ameriškimi Nemci.

Belgrad. Včeraj se je vršil meeting, sklican od akademske mladeži za srbsko bolgarsko zbliznanje. Boris Sarafov se pogaja s srbsko vlado, da bi pomagala Macedoncem pri bodoči vstaji.

Carigrad. Položaj Srbov v vilajetu Uesküba se ni nič zboljšal. Albanci jih nadlegujejo in iz strahu pred njimi si niti iz hiš ne upajo. Turška oblasta ne storé ničesar zoper albanske nasilnosti.

London. Rusija je obljubila japonski vladi, da hoče pritrčiti nevtralizaciji severnega dela Koreje in je priznala japonske pravice v južni Koreji.

Berolin. Nemški cesar je v soboto prvikat po svoji bolezni prišel tu sem iz Potsdama. Posetil je akademijo umetnosti in zvečer je bil v gledališču.

Berolin. Avstrijski, ruski in nemški poslanik se zato pošljejo na dopust, ker se državam ne zdi potrebno, da bi poslaniki občevali na srbskem kraljevem dvoru, dokler še počiva senca nekažnjene kraljevega umora v njegovi bližini.

Zader. Včeraj se je tu vršil laški protestni shod proti dogodkom v Trstu. Shod je sklenil, pozvati vlado, naj skoro ustanovi vseučilišče v Trstu.

Reka. Guvernerjem na Reki je imevan baron Ervin Rosner.

Dunaj. Vlada bo v tekočem letu zahtevala od delegacij le proračunski provizorij. Vprašanje je, ako se bodo delegacije zadovoljile s tako ozkim delokrogom, in s § 14. pri delegacijah vendar vlada ne bote poskušati. Mnogi delegati hočejo na vsak način spraviti v razgovor tudi politično krizo.

Cerkveni letopis.

Cerkvena slavnost. Dne 15. novem. so imeli v Stari Oselici lepo slavnost: blagoslovljenje novega križevega pota. Slavnost so posebno poveljevali Marijine hčere v belih oblekah. Blagoslovil je križev pot gospod gvardijan iz Škofje Loke ob asistenciji štirih sosednjih duhovnikov. Slikal je podoba g. Bradaska iz Kranja in lepe okvire je napravil g. Val. Šubic iz Poljan. Cena je delu primerna. Vsa čast g. župniku in darežljivim faranom, ki so v kratkem času omislili novo cerkveno uro in razširili pokopališče, kar je stalo nad 3000 K.

Vrhnjske novice.

Primanjkljaj v občinski blagajni. Občinskega odbora, sestavljenega po receptu g. župana, pa naš župan nikakor ne more biti vesel, kajti občin. seje postajajo čedalje bolj viharne in večkrat nesklepčne. Značilno pa je tudi, da je gospod bolj pogostoma prišel zahajati v katoliški dom. Menda čuti, da se mu županski stolec maha. — Pred kratkim je bil razporežen ob. proračun za leto 1904. Dohodkov izkazuje 1650 — K, stroškov pa 10.432 — K, nepokritja torej 8782 — K. Ta primanjkljaj se bode pokrila s 15% naklado na vžitino, to je 1600 — K in 18% na vse direktne davke cele glavne občine, (skup v znesku 40.224 91 K), to je 7240 46 K. Od zadnjega se je lansko leto pobiralo za 2% manj. Sicer to ni veliko, ali pomisliti je treba, da je poleg tega še 25% naklade zaradi nove šole in 7% na vodovod, skupaj torej za 50%. Nikakor pa ni gotovo, da bode to zadostovalo za šolo in vodovod, gospode menda skrbi, kako si bodo izposlovali čez 50% naklade brez dež. zbora. Proračun okrajnega cestnega odbora izkazuje nepokritja 36 579 14 K. Za pokritje tega se bode pobiralo 25% naklade na vse posredne davke celega cestnega okrožja (v skupnem znesku 82.701 55 K) to je 20.675 38 K. Se ostali primanjkljaj v znesku 15 903 76 K, tudi više, ako vled obstrukcije deželna vlada ne dovoli 25% naklado, naj se pokrije s posojilom, ki je bilo v to svrhu želansko leto določeno, torej posojila in naklad ne bode ne konca ne kraja.

Olepševalno društvo je imelo po sedmih letih vendar enkrat svoj občni zbor, pri katerem se je odločilo, da gosp. Gruđen ne bode več načelnik. — Mož si je pridobil neveljavno slavo, posebno s pogozdovanjem nekih ograd (lazov) okrog sv. Trojice, katere je »Kmetška posojilnica« nakupila v to svrhu, ker ji bode neslo lepe procente. Čudno pa je, da ta gospod v tem dolgem času ni videl dveh gnojišč tik ob cesti od glavnega trga do farne cerkve. Gotovo bi bil dobil sredstva, da bi se odpravila, in ker je tudi glava pri vodovodu, bi lahko posredoval, da bi se javni vodnjaki postavili malo lepši kakoršni imajo po drugih trgih. — Upamo, da se bode novi odbor, oziroma načelnštvo bolj oziralo na olepšanje trga.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. decembra.

Odbor občine sv. Križa pri Svibnju je v seji dne 10. decembra pri Šent Jurji pod Kumom soglasno sklenil resolucijo, v kateri zahteva pravično reformo volilne pravice za deželni zbor. Ta občina je izmed večjih, ker obseza fare Dobovec, Št. Jurij in Svibenj. Odborniki so pa dejansko pokazali, da se zanimajo za širni slovenski svet, ker so med seboj napravili znatno zbirko za pogorelce v Bohinju in za nesrečne Makedonce. Odbor je pri isti seji tudi sklenil pobirati obdinsko doklado od žganja.

Katoliško izobraževalno društvo sa ustanovili včeraj v Cerkljah na Gorenjskem. V imenu »Sloven. krščansko-socialne zveze« je govoril dr. Lampe. Naglašal je, da so ta društva potrebna ravno sedaj, ko sovražniki ljudskega gibanja obrekujejo naše ljudstvo kot neumno in zaostalo. V slovenskem ljudstvu je ohranjen velik zaklad zdrave domače pameti, ki je več vredna kakor papirnata učenost. Ta se naj goji, izobrazi in olika v naših izobraževalnih društvi. — Društvu je takoj pristopilo mnogo članov.

Povsod Heinova roka. Cujemo, da ja baron Hein tudi odboru za nabiranje prispevkov za nesrečne makedonske begunce prepovedal nabiranje. Kar se sme v Trstu, to se prepoveduje v Ljubljani! Baron Hein menda meni, da bo s Slovenci na Kranjskem lahko pometal, ker dobiva podporo v »Narodu« in pri Schweglju, a se moti. Ker »Edinost« v Trstu sme sprejemati prostovoljne darove, smejo sprejemati tudi ljubljanski listi prostovoljne darove za bedne makedonske begunce.

Za Vegov spomenik je daroval Nj. cesarska Visokost nadvojvoda Friderik 100 kron.

Čenjene p. n. naročnike, ki se do slej še niso odzvali na dne 3. t. mes. priloženi oklic gledé naročnine, vnovič opozarjamo na vsebino tega oklica.

Osebnosti. Iz dobro poučenih krogov doznajemo, da pojde veleč. g. profesor Jakob Gomilšak, katehet na tukajšnji c. kr. realci, v pokoj. Na njegovo mesto pride najbrže vlč. g. Antonin Ellner, dosedaj župnik na Veprincu.

Kranjska zdravniška zbornica. Deželna vlada je poverila začasno vodstvo poslov kranjske zdravniške zbornice c. k. okrajnemu zdravniku dr. Alfredu Mahru. V kratkem se bodo vršile nove velitve. Vlada je mnenja, da v slučaju neuspeha novih volitev preneha delovanje tudi vladnega komisarja.

Žetev. O izpadu letošnje žetve v političnem ozračju Kranj se poroča, da se je zimska i pomladanska žetev dobro obnesla. Rž je rodila i veliko zrna i veliko slame. Istotako ugodna je tudi košnja mrve in etave, kakor tudi detelje. Fižol, bob, zelnje in repa so zelo dobro vspela, le pšenica in sadje se posebno ne odlikujeta radi neugodnega vremena. Ako pa splošno sodimo prideleke letošnje žetve, jo moramo imenovati zelo dobro, posebno ker sta celemu okraju mraz in toča popolnoma prizanesla.

Iz Dedendola pri Vianji gori. Dne 8. t. m. je bil izvoljen županom gosp. Mihael Omahen, ki je dosedaj že 16 let županoval. Svetovalcem so izvolili gg. Anton Skubic, Franc Križman in Andrej Kurent. Kakor ves odbor, tako so tudi vsi ti katoliško-narodnega mišljenja.

Morilec Ravnik, ki je umoril gostilničarja in posednika Žvana, je že drugi hotel pobegniti iz Gradiške. Prišel je že iz kaznilnice, a predno je bil popolnoma na svobodi, so ga prijeli. Sedaj so ga vkovali v železje. Ravnik, dasi je sam priznal umor, je vložil prošnjo za revizijo porotne obravnave, kar mu pa se ne bo pomagalo.

Zanimiv dopis iz Trsta poroča »Bogoljub«. Med drugim pravi o razmerah v Trstu: »Slovenskih duhovnikov je sicer malo v Trstu in zmiraj manj — ali kar jih je — imajo najboljše namene delati v versko-narodnem duhu! Ali gorje njim, če bi začeli očitno delati. Cel Izrael se vzdigne — in začne upiti in vplivati na cerkveno oblast, dokler ne spravi iz Trsta takih duhovnikov! Zato so prisiljeni delovati le na tihem. Ali imamo res že preveč pravic mi Slovenci v

cerkvah tržaških? — Poglejmo no, to preobilnost! Razun nedelj in praznikov, v katerih se redno ima prijava in kršč. nauk v 4 cerkvah — nimamo v celem Trstu niti eno pridigo ob delavnikih zvečer! Italijani imajo ob delavnikih zvečer pridige v postu in v majniku v več cerkvah, med letom ob raznih devetdnevnih in tridnevnih; — Slovenci nikdar! Le v postu imajo ob petih eno pridigo pri novem sv. Antonu — ali zelo zgodaj zjutraj, da niso v nadlego nikomur! Razun tega imajo še v majniku kratko berilo ali nagovor, a zopet zelo zgodaj! Za italijanske izvanredne pridige vabijo se zunanji govorniki, katere plačujejo z denarjem — nabranim tudi med slovenskimi verniki, a za Slovence ne pokličejo nikdar posebnega govornika! Vendar kako potrebno bi bilo za slovenske delavce, poklicati v majniku ali v postu posebnega govornika, ki bi imel zvečer za nje primerne govore!«

Pošta o Božiču. Ozirom na množiči se vožno-poštni promet o božični dobi priporoča se občinstvu, da se pri odpošiljanju vožno-poštnih pošiljatev na sledeče ozira. 1) Radi izvanredno pomnoženega tovarnega prometa v tej dobi je priporočati, da se poštnih pošiljatev, ako se hoče, da jih naslovljenec pravočasno dobi, ne oddaja šele prav zadnje dni pred Božičem na pošto, marveč že nekaj dni bopred. 2) Pošiljatve, o katerih se želi, da bi bile onega dne odpravljene, katerega so bile na pošto prinesene, oddajati je v božični dobi najpozneje do 2 ure pop. Pozneje oddane pošiljatve se bodo opravljale šele naslednjega dne. 3) Posebno pozornost je obračati na to, da so pošiljatve dobro zavite in zaprte, ter da je naslov na istih dobro pričvrščen. Za male pošiljatve z manjšo težo (do 3 kg.), kojih vsebina ne trpi vsled pritiska in ne izpušča masčobe ali vlažnosti in koji niso namenjene daleč, zadostuje, da so v močan papir zavite in z vrstico trdno privezane. Večje in težje pošiljatve, potem take, ki se pošiljajo v oddaljene kraje in slednjič one, v katerih se nahajajo predmeti, ki se lahko razbijejo ali puščajo masčobo in vlažnost, morajo biti ozirom na vsebino, obsežnost, težo in vrednost vsaj večkrat zavite v močan papir, ali močno platno, oziroma morajo biti spravljene v košaricah, zabojčkah itd. Zaklopnice (škatle) iz lepenke, osobito takozvani poštni kartoni so dovoljeni, če nimajo znakov poškodbe. Divjačino, ki ne krvavi več, sme se pošiljati v posameznih komadih nezavito, vendar je bolje, da se opusti, ker se naslovi takih pošiljatev lahko izgube. Pošiljatve z vsebino, ki se lahko razbije, se ima označiti na zavoju razločno s znamenjem stekla. Pri pošiljatih z lahko spridljivo vsebino naj se napiše na spremnici dostavek »se naglo pokvari«, ter naj se ta dostavek z modrim ali rdečim svinčnikom krepko podčrta. Zavitek mora biti tako trdno zaprt, da se brez poškodovanja zapore ne more do vsebine. Pošiljatev brez naznačene vrednosti ali v vrednosti pod 400 K v obče ni treba zapečatiti, če so pa zapor s pomočjo lepila, pečatnih znamk itd. pri potnih torbah, kovčkah in zabojih s pomočjo zaprtih ključavnic, pri sodih z dobrimi obroči, ali pa po nerazdeljivosti nezadostno osigurjene. Pošiljatve v vrednosti nad 400 kron pa, kakor tudi vse pošiljatve s zlatom, srebrom, gotovino, vrednostnimi papirji, dragocenostmi ali pristnimi čipkami, morajo biti na končeh zavoja tolikokrat in tako zapečatene, da se zavoja brez poškodovanja pečatov ne more odpreti. Ako je zavitek s čim povezan, tedaj mora biti poveza tako pritrdjena, da se je ne more odstraniti, ne da bi se pečatov pokvarilo. Z razločnim odtiskom pečata, s katerim je pošiljatev zaprta, se ima prevedeti tudi pošiljatelj spadojoča spremnica. Vsako vožno pošiljatev je brez ozira na pridejano pošto spremnico opremiti z naslovom, to je z imenom in priimkom naslovljenčevim in z imenom kraja, kamor je pošiljatev namenjena, oziroma je označiti okraj, ulico in hišno številko. Če le mogoče naj se napiše naslov na zavoj sam; kjer to ni mogoče, se napiše naslov pri pošiljatih, katerih ni mogoče zapečatiti, lahko na lističu papirja, katerega je pa treba celoma prilepiti na pošiljatev; ako je samo s pečatnim voskom pričvrščen, ne zadostuje. Pri pošiljatih, na katere se ne more pisati in tudi ne papirja prilepiti (n. pr. nezavita divjačina) napiše naj se naslov na kos lepenke, usnja, lesa ali kake druge trde tvarine, ter naj se priveže istega z močnim sukancem ali vrstico na pošiljatev. Ker se velikokrat dogaja, da odpadajo naslovi od pošiljatev vsled mnogokratnega prekladanja pri izvanredno pomnoženem vožnem prometu, in ker se morajo take pošiljatve brez naslova na posameznih postajah komisijski odpirati, priporoča se pošiljatelj samim še jeden naslov pridevati. Pri nezavutih pošiljatih, n. pr. divjačini, kaže pritrditi na primeren mestu n. pr. na sprednjih nogah še drugi naslov. Na pošiljatih, katere morajo biti zapečatene, pričeti tudi vrvice, s katerimi so iste zvezane. Posebno previdno morajo biti zaprte one pošiljatve, katere so namenjene čez morje (n. pr. v Dalmacijo, Her-

cegovino itd.), ker se s takimi pošiljatkami ne more tako skrbno postopati, kakor z onimi, ki se prevažajo po suhem. 4) Na pošiljatve, katerih vsebina je podvržena vžitinskemu davku, se opozarja še posebno. Pri takih pošiljatih, ki so namenjena v mesta, kjer je vžitinski davek upeljan, n. pr. v Ljubljano, Gradec, na Dunaj, v Prago itd., priporoča se v svrhu hitrejšega razdačenja, da se na naslovu zavitka, kakor tudi na spremnici označuje vsebina in pa tudi količina (kilo, liter, komad), ki služi za podlago pri določevanju vžitnine. Opozarja se dalje, da v božični dobi poštni uslužbenci ne utegnejo vstrezati sem in tja izraženi želji strank, da se jim pošiljatve zavijejo, ter da se mora vsaka na pošto prinesena, ne po predpisih zavita pošiljatev brezpogojno zavrniti. Končno se še omenja, da se bodo došle poštni pošiljatve v božični dobi naslovljencem mesto dvakrat, trikrat na dan dostavljale.

Dobavni razpis. C. kr. trgovsko ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo po razpisu ravnateljstva bolgarskih državnih železnic dne 24. decembra t. l. pri okrožni finančni prefekturi v Zofiji vršila ponudbena razprava 1) za dobavo 60.000 navadnih bukovih pragov (švelarjev). Približna vrednost znaša 120.000 frcs., kavcija pa 6000 frcs. in 2) za dobavo 40.000 navadnih hrastovih pragov (švelarjev), približna vrednost 200.000 frcs., kavcija 10.000 frcs. Natančnejši dobavni pogoji i. dr. se morejo vsak delavni dan pri gori navedeni prefekturi in pri materialnem oddelku železniškega ravnateljstva v Zofiji upogledati.

Izseljevanje. Francoske prekomorske družbe brzoparnik »La Champagne« je dne 28. nov. iz Havra odpiul in dne 6. dec. srečno v New York dospel. Vozil je preko morja 7 dni 18 ur.

Cvet in sad pozimi. V Krkavcih v Istri vidi se na nekem češpljevem drevesu krasen bel cvet, ob jednom pa tudi kakor dober lešnjik debel zelen sad. Pa naj še kdo reče, da istrske razmere niso povsem — posebne.

Izobraževalno društvo v Preski je imelo včeraj predavanje. Predaval je jako podučno gosp. Ivan Kregar o raznih razstavah.

V Idrijo se je preselil notarski substitut g. Jakob Kogej iz Maribora.

Na potu iz Amerike domov umrl. Na potu iz Amerike umrl je dne 12. t. m. v Baselnu nagloma Mihael Bačič iz Iške Loke, rojen l. 1864.

Iz poljanske doline: Zadnje povodenj bodo tu ljudje dalje časa pomnili; naredila je veliko škodo. Trpela je posebno cesta, na več krajih so se napravili usadi in razpoke, da se težko z vozom naprej pride; v Gorenjo vas je mali potok sicer toliko šare nanosil, da bodo imeli dosti več dni dela, da bodo to s ceste spravili. Tudi človeško žrtev je zahtevala; na Sovodnjem je plaz pritisnil neko žensko, da je bila mrtva. — Blizu Poljan visi na telegrafu lepa riba; ali jo je kdo hotel telegrafično imejtelju ribolovstva, dr. Tavčarju, poslati; ali pa pokazati, da se sedaj ni kak človek, ampak narasla voda pregrešila zoper racionalno gojenje ribstva.

Slovenci, učite se od žensk, kako je zahtevati narodnih pravic. Posestnica T. dobi iz Rožeka nemški opomin, naj plača še nekaj dolžnega davka. V davkarji z vso odločnostjo zahteva, naj ji razložijo po slovensko, kaj naj plača. Noben uradni govorne znan slovenski! Plačajte, ji velijo sevé v nemškem jeziku; saj poznate številke. Jaz hočem vedeti, kaj naj plačam, se odreže srčna ženska; jaz zahtevam, da mi v slovenskem jeziku poveš, kaj mi je plačati. Pa saj vi znate tudi nemški, reče davkarski uradnik. To vas prav nič ne briga, in če bi tudi laško znala: jaz hočem slovensko slišati, kaj naj plačam. Jaz ne bodem šla v Nemce učit se nemščine; naj se tisti učé slovenskega jezika, ki hočejo tu med nami, Slovenci, služiti! — Nič ni pomagalo: žena je ostala pri svoji pravični zahtevi in iz druge pisarne so mbrali poklicati tolmača, ki je ženi povedal, kaj je dolžna plačati. Žena poravnava svoj dolg in reče: če še enkrat dobim nemški opomin, ga bodem privezala kravi na rog; naj se pa krava dogovori v nemškem jeziku ter plača dolg! Slovenci, bodimo vsi tako odločni in zahtevajmo vsi tako srčno svoje pravice, in kmalu se ne bodejo več upali z nami pometati.

Dutovlje na Krasu. Od vseh strani poročate o debelem snegu in veliki povodnji. Na Krasu pa nimamo snega, pač pa veliko dežja; no, vsa dežvna voda se razgubi po kamenju. Zato ne vemo tukaj ničesar o povodnji. — Naš Kras vse popije. — Za časa deževja se je huđa godila delavcem na novi železnici. Delati niso mogli, a živeti ni bilo o čem. Dalmatinci in Crnogorci so več dni živeli samo o kruhu in vodi. Ubogi trpiti! Podvzetniki bi vendar morali bolj skrbeti za svoje delavce. Manj-

ka jim krščanske ljubezni do bližnjega, ker jim manjka tudi vere. Žalostno!

Smrtna kosa. V Selu ne Vipavskem je umrl v ponedeljek Jožef Mrmolja, bivši drniški župan, cerkveni ključar ter predsednik krajnega šolskega sveta Batuje Selo.

Iz Št. Jurija pod Kumom. Cisto novo nam je bilo poročilo »Slov.« o velikem snegu in povodnjah vseokoli; tukaj je 4. in 5. decembra padlo snega četr metra, ki pa se je lepo, polagoma topil. Radi bi videli, da bi ves zginil, ker ni padel na zmrazla tla.

Hrvatske novice. Ljudske knjižnice. Osrednji odbor za ustanavljanje ljudskih knjižnic se trudi, da bi tudi v Bosni ustanovil nekaj ljudskih knjižnic, za prvi čas 11. — Ljudskega shoda v Molvama dne 8. t. m. se je udeležilo 1000 ljudi. V resoluciji se med drugim zahteva, da se ustanovi hrvatska domobranska kadetska šola. Umrl je v Vinkovcih I. Domac pl. Privlaški, upokojeni podpolkovnik. — Za »Vienac«. Ker Hrvatska Matica noče več podpirati beletrističnega lista »Vienac«, bi moral prenehati. Zato se je dvignila med literarnimi realističnimi krogi živa agitacija, da se obdrži list. — Nov list. Realisti v Zagrebu hočejo z novim letom ustanoviti svoj list.

Ukradeni denarni pismi. V noči 10. na 11. t. m. je bil v vlaku št. 100, ki je vozil iz Ljubljane v Trst, odprta poštna vreča, iz katere ste bili ukradeni dve denarni pismi, v katerih je bilo 3900 K.

Novi društvi. V Spodnji Siški se snuje tamburaško društvo, v Budanjih pa »Katol. izobraževalno društvo«.

Najdena utopljena. Truplo v Lazah utopijene Matilde Leinfellner iz Ljubljane so potegnili 9. t. m. iz Save.

Nov most. Gradbena dela pri novem mostu čez Savo in Krko pri Brežicah se vstrajno nadaljujejo.

Sreča v nesreči hrvatskih regnikolarcev. V soboto zjutraj so se vračali iz Budimpešte nekateri hrvatskih regnikolarcev. V Hidegkutgyöngu je trčil brzovlak s tovornim vlakom. Stroj in nekoliko vagonov je razrušenih. Ena oseba je mrtva, več ranjenih. Od Hrvatov se ni nikomur dogodilo ničesar.

Iz Kamnika. Po vzgledu ljubljanskih in graških so tudi kamniški trgovci sklenili, da običajnih novoletnih daril ne bodo dajali. Namesto tega priredili bodo na Svét dan božičnico ter pritej priliki kakih 50 revnih šolskih otrok preskrbeli z obleko.

Ljubljanske novice.

Zanimiva izložba. V izložbenem oknu našega upravnistva, Kopitarjeve ulice št. 2, pritihoje, bo od sedaj nadalje naše uredništvo objavljalo važnejša najnovejša poročila. — Danes razstavimo ondi tudi slike najglavnejših makedonskih vstaskih voditeljev in razne slike z Balkana, katere nam je na našo prošnjo blagohotno prepustila blagorodna gospa dr. Jenkova.

Na dnevnem redu jutrišnje seje občinskega sveta so naslednje zadeve: Naznanila predsedništva; poročila personalnega in pravnega odseka o prošnji hišne posestnice Josipine Ronner za odstop prednosti hranilničnemu posojilu pred šodstotnim državnim posojilom; o spremembi pravil ljubljanskega gasilnega društva. Finančnega odseka poročila o proračunu mestnega loterijskega posojila in njegovega amortizacijskega zaklada za leto 1904; o proračunu zaklada meščanske imovine za leto 1904, in proračun splošnih ustanov za leto 1904. Poročila stavbnega odseka: o napravi hodnikov na Bregu in na levi strani sv. Petra ceste (med Prečnimi ulicami in Radeckega ceste); o prizivu Andr. Trškana proti magistratnemu naročilu, da mora odstraniti kolarnico pri hiši v Cagnarjevih ulicah; o prizivu Marije Kramar na Dolenjski cesti št. 5 zaradi plačila komisijskih stroškov; o oddaji dimnikarskih del v letih 1904, 1905 in 1906. Poročila policijskega odseka: o prošnji ljubljanskega gasilnega društva za zvišanje letnega prispevka; o nasvetu mestnega magistrata gledé spremembe pri odvažanju smeti. Poročila šolskega odseka: o uravnavi prispevkov konkurenčnih faktorjev za kurjavo na višji realci; o napravi novega kemičnega ognjišča na višji realci; o porabi dotacij za šolsko leto 1902/1903 na ljudski šoli na Barji. Poročilo vodovodnega direktorija o prošnji Alojzija Korzike za odpis predpisanega zneska za večjo porabo vode. Poročila personalnega in pravnega odseka: o prošnji magistratnega uradnika II. činovnega razreda, da se mu vsteje doba zasebne službe v pokojnino; o prošnji magistratnega uradnika IV. činovnega razreda, da se po-

makne v III. činovni razred. Poročilo finančnega odseka o županovem nasvetu zaradi pripoznanja nagrade zapisnikarju pri sejah občinskega sveta.

Občni zbor Vlačencijeve družbe se je 13. t. mes. vrnil v Marjanišču pod predsedstvom pred. g. prelata in župnika J. Rozmana, ki se je v iskrenih besedah spominjal zaslug svojega prednika, stolnega dekana A. Zamejca, ter predlagal, naj se v znak zahvale izvoli za častnega predsednika, kar je bilo soglasno sprejeto. Glavni predsednik je nato z lastno iskrenostjo vspodbujal navzoče, naj se tudi v prihodnje z vso ljubeznijo darujejo službi revežev, ker je v tem oziru vedno več dela. — O posameznih konferencah so poročali načelniki. Na predlog g. K. Pollaka se sklene, da se vselej pred občinim zborom opravijo v Marjaniški kapeli litanije. Gradivo za letno poročilo imajo načelniki posameznih konferenc izročiti do 20. januarja glavnemu predsedniku.

Slovenski vojaki — 17. pešpolka so se včeraj pri vojaški maši v cerkvi sv. Petra izredno odlikovali. Moški zbor 20 vojakov je mej sv. mašo krasno prepeval slovenske pesmi. Tudi spremljevanje z orgljami je spretno preskrbel rojak - vojak. Vsako drugo nedeljo bo nastopil ta zbor. Ljudstvo je bilo polno hvale o prekrasnem petju. — Vojaki so se sami izvežbali, kar tembolj zasluži pohvalo.

Civilni stražnik na gmajni. Peter Marinko, stanujoč na Mestnem trgu št. 3, sedaj brez posla, prišel je včeraj zvečer v gostilno Franca Zabukovca na Cesti na Loko št. 18 in je dejal gostilničarju: „Jaz sem danes civilni stražnik na gmajni“. Ljudje so mu to verjeli. Marinko ni samo gostilno nadzoroval, šel je tudi v kuhinjo, kjer mu je udaril pod nos duh dobre pečenke in ga tako omamila, da jo je zmaknil s štedilnika in jo vtaknil v žep, na kar jo je pobrisal iz kuhinje na cesto. Gostilničarjeva hči pa je kmalu pogrešila pečenko in izvajala proti očetu sum, da je policaj ukradel pečenko. Zakukovec je šel za Marinkotom na cesto in ga dobil pri hiši št. 13, ko se je ravno mastil z ukradenim pečenko. Privedel ga je nazaj v gostilno, kjer so mu preiskali žep in našli v haveloku še en kos pečenke. Ko je gostilničar poklical pravega policaja, je Marinkota odvedel v zapor. Navedenec se je moral še kje drugod izdajati za policaja, ker so ljudje sami izpraševali policaje, če je Marinko res sprejet na magistrat, kar so policaji potrdili, češ, da je res sprejet, toda v zapor.

V Ljubljano skočil. Včeraj dopoldne bil je v Hradeckega vasi aretiran čevljarški pomočnik Anton Petek, stanujoč na Starem trgu št. 22, ker je nekega brambovskega narednika na cesti nadlegoval in končno še vrغل kamen proti njemu. Ko je stražnik prignal Petka v Florijanske ulice, mu je ta nasproti deklishe šole usel in zbežal po Zatiških ulicah k Ljubljani, kjer se je zagnal v vodo. Na prigovarjanje stražnikovo pa je spet prišel iz vode in stražnik ga je spustil domov, ker je bil ves do kože moker. Petek, ki je bil popred vinjen, se je v vodi popolnoma streznil.

Rokoborba. Včeraj se je vršila rokoborba mej g. Tomaševićem in D. Trichbergom. Po trikratnem borenju, ki je trajalo 26 minut, zmagal je gosp. Tomašević svojega 25 let starega, jako nevarnega tekmeča.

Ponočni dvoboj s sabljama. Danes ponoči sprla sta se v gostini »pri bavarškem dvoru« ognjičar 7. topničarskega polka Rudolf Fajdiga in narednik 27. pešp. U. Ban. Dimnikarski mojster Jožef Spitzer, ki je bil v družbi narednika Bana, je hotel ognjičarja pomiriti, le ta pa je potegnil sabljo in zamahnil proti Spitzerju, katerega je zadel na levem licu in ga ranil. Spitzer je nato Fajdigi vzel sabljo in jo dal nekemu gostu, da jo spravi. Nato sta Spitzer in narednik šla iz gostilne. Toda takoj za njima je prišel Fajdiga s sabljo v roki in je napadel z njo narednika, kateri je tudi potegnil svojo sabljo. Nastal je mej ognjičarjem in narednikom dvoboj s sabljama, ki je dlje časa trajal. Mej tem časom so poslali narednikovi tovariši po vojaško patruljo. Predno pa je ta prišla, hotel je Spitzer dvoboju napraviti konec ter je prijel Fajdigo za roki in ga podrl na tla. Mej tem je narednik odšel. Ko je Spitzer ostal in se tudi hotel odstraniti, je skočil Fajdiga za njim in ga s sabljo udaril po glavi, da je bil naenkrat ves v krvi. Došla vojaška patrulja je silovitega ognjičarja prišla in odvedla v vojašnico.

V Ameriko. Včeraj in predvčeršnjim se je odvajalo v Ameriko 10 oseb.

Iz Amerike se je pripeljalo včeraj jutraj 50 in danes jutraj 257 oseb.

V Hrušico na Gorenjskem se je odpeljalo 12. t. m. 50 Makedoncev k zgradbi železnice.

Volltev udov in namestnikov v komisijo za cenitev osebne dohodnine v Ljubljani bo za tretji razred dne 22. decembra, dopoldne od 10. do 12. ure v »Mestnem domu«.

Okradeni opekar. V gostilni »pri Lahu« v Vegovih ulicah sta včerajpopoldne dva slikarska pomočnika ukradla opekarju Aloj-

ziju Martinuzzi, stan. v Kantzovi opekarni v Kozarjih, denar v znesku 110 kron. Danes dopoldne je eden dolgoprstnež poslal Martinuzziu 50 kron nazaj. Policija je aretovala slikarskega pomočnika A. L., ki je na sumu, da je okradel Martinuzzi.

Miklavžev večer, katerega je priredil pevski klub postnih in brzajevnih uslužbencev v Puntigamski pivnici (Katoliški Dom), je bil dobro obiskan. Občinstva je bilo ob 8. uri že toliko zbranega, da pozneje došlo občinstvo ni moglo več dobiti prostora. Miklavž je nastopil s popolnim svojim spremstvom ob pol 9. uri, kar je bilo pravo veselje za občinstvo. Pevski klub je svoje točke tudi dobro izvršil. Treba je tudi še omeniti, da je bilo občinstvo s postrežbo gosp. Vospornika zadovoljno, jedila so bila okusna in pijača dobra; cena je bila prav primerna.

Tatvine. Danes zjutraj okoli 3. ure splazil se je delavec Franc Strašek v barako lastnika panorame na travniku pri Grajzarjevi hiši na Dunajski cesti in je ukradel delavcu Francu Malamini obleko, čevlje in 6 K 60 v. denarja, na kar se je odpeljal z vlakom proti Trstu. — Matevžu Haulmanu, gostilničarju »pri Figoceu«, je nekdo ponoči od 12. na 13. t. m. ukradel iz verande na dvorišču gostilniško mizo. — Hčniku Jožetu Potanu na Rumski cesti št. 18 je dne 11. t. m. popoldne neka brezposelna služkinja ukradla iz omare v sobi 12 K denarja.

Kje naj stoji Prešernov spomenik? Tudi »Edinost« se izraža odločeno za to, naj stoji Prešernov spomenik v »Zvezdi«, kjer bo imel zeleno ozadje. »Edinost« želi, naj bi se v tem oziru oglasili tudi drugi slovenski časniki in naj se otvori o tem javna debata, da se stvar reši definitivno.

Žena pobila moža na tla. Delavec Ignac Sterovnik, stanujoč na Stari poti št. 3 prišel je včeraj popoldne pijan domov, vsled česar se je sprl s svojo ženo in z delavko Marijo Kodoljevo, katero je hotel zato s kamnom udariti. Le-ta pa ga je prehitela in mu je vrгла vrčev v glavo ter ga tako poškodovala, da se je zgrudil nezavesten na tla in so ga morali spraviti v bolnišnico.

Prijatelji mesarjev. V Šolskem drevoredu so danes ponoči razposajenci razrezali trem mesarjem stojišča.

Izgubljeno in najdeno. Izgubila je včeraj popoldne Zofija Meglič, delavka v tobačni tovarni, rujavo denarnico, v kateri je imela okoli 16 kron denarja. — Neznano kje v mestu izgubil je ključar Ivan Stefančič iz Vižmarjev rujavo zimsko ruto. — Na južnem kolodvoru sta bila v pretečenem tednu najdena dva dežnika.

Kniževnost in umetnost.

*** Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, se ponavlja d'Ennery-Jules Vernova velika igra »Pot okoli zemlje« s sijajno opremo. V petek, dne 18. in v nedeljo, dne 20. t. m. gostuje slavna jugoslovanska umetnica gđ. Vela Nigrinova, rojena Slovenka iz Ljubljane. — Zunanje posestnike gledališča opozarjamo, da se zaradi vstopnic obračajo pravočasno na dnevno blagajničarico gospo Sešarkovo, ker bo v božičnih praznikih težje dobiti prostore na dneve predstav.

*** Slovensko gledališče.** Fantastična igra, polna romantičnih dogodkov, ki se razvijajo po eksotičnih krajih pred očmi strmečega publika, to je »Pot okoli zemlje« v 80 dneh, ki se je uprizorila v soboto na našem odru. Igra obsega vse polno senzacijonelnih prizorov, ki se vrše nalik šarenim, peštrim slikam v kalejdoskopu, čarobna scenerija kot v istočni bajki »Tisoč in ena noč«, frapantni prizori, vršedi se na ameriških tleh, Indijci v orientalskih kostumih, divji rjavokožci, nakičeni s perjem, vse to slikovito življenje, prelivajoče se v najčudovitejših bojah mami gledalce. »Pot okoli zemlje« v 80 dneh je dramatisovan roman po Jules Vernu, pripovedalca fantastičnih potopisov, nenavadno bujne domišljije. Igra ima v kratkem naslednjo snov: Fogg, član ekscentričnega kluba v Londonu stavi s svojimi prijatelji za ogromno vsoto, da bo v 80 dneh prepotoval vsot pot okoli zemlje. V drugem prizoru že vidimo Foggja s svojim slugo Passepartoutom ob sušnem prekopu. Prav tedaj pa je bila v neki londonski banki ukradena velika vsota denarja, in detektivi so se razkropili na vse strani, da ujamejo tatu. Fix je eden teh detektivov, ki ob sušnem prekopu naleti na Foggja, meni, da je on zločinec in sklene, da ga ne spusti izpred oči. In potem slede napeti in čudoviti prizori. Fogg reši krasno vdovo indijskega raje smrti na gromadi, zaide v zakletko kačjo jamo na Borneu, v San Franciscu oropa Fix, preoblečen v zlatokopa, Passepartouta vsega premoženja, na pacifični železnici napadejo Indijanci vlak, v katerem se vozi Fogg in njegova družba, in slednjič po vseh neizgovornih in zaprekeh dospo Fogg prav ob določeni minuti v London k svoji prijateljici in dobi stave. V igri je jako mnogo dejanja, ki deluje na

gledalce senzacijonelno. Inscenirana je bila pri nas jako fino, dekoracije in kostumi tu pa tam kar frapantni, a celotni ensemble je kazal na mestih še pomanjkljivosti, čemur pa se ni čuditi ob tej naravnosti kolosalni igri. Igralci so bili splošno dobri, a upamo, da bodo v drugič še boljši. Igra je dramatisovan roman, in kot takšna pogreša tu pa tam žive dramatične sile in igralci imajo tu težko nalogo, da zabrijejo kolikor možno igrine nedostatke. G. Dragutinovič kot Fogg, je bil pravi dolgočasni, hladno računajoči Anglež, g. Lier pretkan detektiv, g. Bolešček a zvest in spreten sluga. Gospodini Růčkova in Kreisova sta bili prav dobri v svojih ulogah, istotako g. Čonskij, g. Verovšek, gđ. Kočvarjeva, g. Danilo in ostali. Ne dvomimo, da doživi igra še mnogo vprizoritev, saj je na n. pr. na zagrebškem gledališču ena najpriljubljenejših iger, ki je stalno na repertoarju. V soboto je bilo gledališče polno.

*** P. Hartmana** čestilce in prijatelje bode zanimala novica, da je on sedaj končal svoj tretji oratorij »L'ultima cena«. Bodoče mesece se bode delo tiskalo, tiskal se bode tudi klavirski posnetek. — »Leonova družba« na Dunaju je povabila P. Hartmana, naj pride to zimo dirigirat svoj oratorij »Sveti Peter«. Kdaj se bo izvajalo to delo, objavimo svoječasnno.

*** Na dopis »Odboru za Prešernov spomenik v premislek«** odgovarja podpisani tole:

Brez dvoma zasluži najodličnejši slovenski pesnik tudi najodličnejše mesto, kamor mu naš narod misli postaviti monumentalni spomenik.

Ta prostor pa Marijin trg ni. Dasi je pravzaprav središče Ljubljane in zbok tega na videžu, vendar je tu premisliti, da ravno zaradi hrupnega, kupčevalnega prometa ne kaže graditi spomenika, na katerega bi se niti domačin ne ozrl, zatopljen v svoje vsakdanje prozajiske skrbi. Sicer bi pa spomenik sploh ne bil na videžu, razven, da stoji na sredi trga. To bi pa zopet grdilo njegovo nevidno ozadje.

Najpriljubljenejši prostor je torej »Zvezda«. Tam se je vršila nedavno Prešernova slavnost, ki je celo po izjavah Nemecev tako sijajno uspela, kot doslej še nobena narodna slovenska veselica. Kako se bo vidi v veličajnega spomenika uprizorjal in uprizoril, to bodi prepuščeno drugim odbornikom za Prešernov spomenik.

Res, prav ima po mojih mislih dopisnik Slovenec (282, XXXI), da je treba takrat misliti, kadar in dokler je čas.

Anton Medved,
ekspozit,

odbornik za Prešernov spomenik.

*** Koncert Jaroslava Kocijana** v Ljubljani bo še-le v prvem tednu prihodnjega meseca.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Boj v temi. Peter Potočnik, Pavel Subic in Jurij Dolenc, posest. sinovi, prvi s Krivega brda, slednja iz Sopotnice, so pili zvečer 14. junija t. l. v Tavčarjevi gostilni v Sopotnici. Zaradi neke malenkosti vnel se je prepir mej posestnikom Francetom Tavčarjem, njegovim bratom Janezom in hlapcem na eni, in prej imenovanim na drugi strani. Nekdo je vdaril po svetilki-petrolejk in v temi je nekdo sunil z nožem Potočnika, a ker je imel usnjato listnico v žepu telovnika, je sunek zadržala. Zato se pa prej navedeni trije pred hišo Janeza Tavčarja na tla pobili in mu levo piščal zdrobili. Obsojeni so bili Potočnik na 6, Subic na 5 in Dolenc na 4 tedne ječe. — Zvečer v 10. uri je se streljal skozi okno in izpred hiše dne 25. oktobra t. l. v Boh. Belu na gručo fantov. laški zidar J. Ciotto, in sicer kakor se obdolženec zagovarja radi tega, ker so fantje nanj metali kamenje, in ker je bil eden fantov s sekiro oborožen. Ta izgovor je bil pa po zaslišanih pričah kot popolnoma neresničen ovržen. Sodišče ga je obsodilo na 5 mesecev težke ječe. — Zapor ga ni poboljšal. Tone Zlobec, delavec iz Vnanjih Goric je bil že star znanec z zapornimi prostori, bil je že tudi v prisilni delavnici, a vse to ga ni spamevalo. Dne 9. novembra ga je vzel Jakob Belec v Zgor. Otoku za dninarja, ker pa ni bil poraben, ga je odslovil. Toda Zlobec ni maral iti iz hiše in se je zvečer isti dan zopet povrnil, da bi nočil. Tega mu gospo dinja in njena mati nista dovolili, zato je jel groziti s tem, da je s pestmi proti njima namerjavaj, češ, smrt mora biti. Še gre prav za 5 let noter. Sodišče ga je obsodilo na 7 mesecev težke ječe. — Ljubljana. — Hotel pretepesti. Franc Boštjančič, posestnikov sin na Perovem, se je dne 4. oktobra t. l. v Kebrovi gostilni kaj oblasno vedel in grozil, da mora nekega Ljubljana, ki se je ravno takas nahajal v gostilni, pretepesti. Ko se je ta hotel odpeljati s Kebrom na kolodvor, skočil je obdolženec pri vozu na kozla, nakar ga je Keber doli pah-

nil. To je Boštjančiča vzešlo, začel je Kebra zmerjati s švedračem in ko se je ta obrnil, sunil ga je obdolženec z nožem v hrbet. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece ječe. — Zaradi dolga sta se sprla dne 22. novembra t. l. v Slomškovih ulicah v gostilni pri »Kranjskem biserju« zidarja Franc Logar in Franc Spacapan iz Renč. Prvi je očital zadnjemu nek dolg, kar je Spacapan tako razgrel, da mu je vrğel vrčev v glavo. Obsojen je bil na 2 meseca ječe. — Mladi tat. Šele 14 let stari vrtnarski vajenec France Homc je na Rožnem domu pri Glincih dne 30. oktobra t. l. s silo odprl kovčeg Mihe Blaustejna, vrtnarskega pomočnika, v katerem je imel Matija Čataj, tovariš prvega, shranjenih 90 K in si prilačil to svoto. Šele zvečer istega dne je zapazil oškodovanec tatvino. Homc je že tudi prej zakrivil male tatvine. Mladi tat je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe. — Zavrati tovariš. Dne 31. oktobra zvečer je prišel delavec Miha Bergant iz Zgor. Siške klicat Franceta Galjota v Spod. Siško, kateri je pa že na senu v podstrešju spal. Galjot misleč, da ga Bergant, katerega je po glasu spoznal, vabi na pijačo, kar se je že večkrat zgodilo, odzval se je njegovemu klicu; a komaj stopi Galjot na dvorišče, napadel ga je Bergant brez vsacega povoda z nožem in ga ranil na hrbtu in trebuhu. Sodišče je Berganta obsodilo na pol leta težke ječe.

Iz časnikarske torbe.

Gangl, zdaj pa ti plačaj! Liberalni učitelji še zdaj ne verjamejo, da bodo morali dati javno zadoščenje za padle izbruhe »Učit. Tov.«, preden pride v deželni zboru v razpravo zboljšanje učiteljskih plač. Vedne še kličejo »na boj na divje Amonite«. Nad nami kriče ti možički, da mi »ščujemo in zabavljamo«, ter pravijo, da so »visoko vzvišeni nad takim ostudnim početjem.« Ljudje, ki ponatiskujejo najgrje laži o katoliški veri, sedaj pišejo: »Mi smo boljši katoličani kot klerikalci.« Zato pa izjavljajo:

»Boj proti klerikalizmu bomo nadaljevali z vsemi svojimi silami in z neomajnim sklepom, da ne pridemo nikdar in nikoli prosit oproščenja tjakaj, kjer bi morali nam dati zadoščenje! Kadar pride do izboljšanja naših plač bodisi potom novih davkov ali doklad, bodisi kako drugače, takrat bomo pač nastopili z zahtevo, da se od plačevanja v svrhu regulacije učiteljskih plač izključi dr. Susteršič, ker bi rajše poginili od gladu nego prešli iz njegovih rok samo pol vinarja! Sovraštvo do početja kranjskih klerikalcev je sedaj doma povsod, koder deluje slovensko učiteljstvo. To izjavlja Gangl. Naj torej on plača učiteljstvo!»

Tavčar je zastavil svojo glavo.

»Narod« poroča, da je dr. Tavčar na shodu v Ribnici dejal: »Nočem prorok biti, ali svojo glavo, ki je vsaj toliko vredna, kakor glava učitelja Jakliča, zastavim v to, da se konsum v Dokrepoljah pet let ne bo držal. Kdor ne veruje, naj pa pride čez pet let po mojo glavo v Ljubljano, št. 8 na Bregu.« — Mi pa že sedaj stavimo, da je Tavčar svojo glavo zaigral. Zavednih Dobrepoljcev Tavčar še ne pozna. Svoje društvo znajo voditi tako vzorno, da popolno umevamo liberalno togoto. Gosp. dr. Tavčar, čez pet let bodo dobrepoljski kmetje tirjali od vas vašo glavo, ako se bo do tedaj še držala debelega vašega telesa. Že sedaj pravijo, da je dr. Tavčar čisto brez glave, kaj bo pa šele potem! Res žalostno bo to za moža, ki je še nedavno zagotavljal, da ne bo nikdar zapadel klerikalcem, čez pet let pa bodo »klerikalci« prišli po Tavčarjevo glavo v Ljubljano št. 8 na Bregu.

Tavčar in mesarski obrt. Dr. Tavčar ima pri vseh svojih političnih skrbih še vedno časa dovolj, da tudi na kaj mesenega misli. Tako je v soboto napisal »listek« v »Narodu«, v katerem je odkril svojo najnovejšo, uprav fulminantno idejo. Deželni odbornik in član o. kr. deželnega šolskega sveta dr. Tavčar je namreč iznašel, da katoličani ne smejo jesti klobas iz svinjskega mesa, ker je bila svinja v starem zakonu liberalna — pardon! — nečista žival. Zato zahteva dr. Tavčar, da l. 4000. katoličani jedo samo klobase iz ovčjega mesa. Predlagamo to duhovito misel voditelja inteligence ljubljanskim mesarjem, da se o njej posvetujejo. Ker se je dr. Tavčar že hvalil, da je boljši katoličan kakor škof, bo pač on prvi začel jesti take klobase. Naj mu torej mesarji posveto veliko klobaso iz ovčjega in kozlovskega mesa. Ko postane »ekscelencia«, bomo pa poskrbeli, da bo imel tudi v svojem grbu veliko ovčjo klobaso kot znak liberalne politične modrosti.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Gledališče pogorelo je v Wiozavosku na Ruskem. — Nesreča na železnici. Iz Madrida brzojavljajo, da je pri Cardoba v Andaluziji skočil vlak s tira. 14 oseb je ubitih, mnogo ranjenih. — Obsojen je bil pred tržaškimi porotniki pravoslavni pop Raničič radi skrutitve

1596 4—3

Kožuhovinaste
stole, kolijerje, mufe in
obleke za otroke
prodaja po **najnižjih** tovarniških cenah
KAROL RECKNAGEL, Mestni trg 24.

Gostilničarji in zasebniki,

ki si želite nabaviti oziroma piti dobro kapljico, izvolite se obrniti na trdko **Paolo Sponza v Rovignu (Istrija)**, ki je znan kot prideljvalec najboljših vin.

Cene so primerne: **Beli muškati** a 36-40 K, belo vino a 30 K in **ruđeće** a 32-36 K hektoliter
1524 15-8

Na prodaj sta 2 križeva pota 2

jeden 95 cm visok velja gld. 65-
drugi 150 " " " 250-
pri 1591 4

Fr. Toman-u
podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg šte. 1.
1627 3-3

Iščem poštenega in pridnega mladeniča

kot mizarskega učenca, starost od 14 do 17 let. — Pojasnila dajem pismeno ali ustmeno.

Ivan Petelin,
mizarski mojster v Ribnici št. 150, Dolenjsko.

Prodajalka

izurjena v trgovini mešanega blaga
se sprejme takoj.

Ponudbe pod št. 90 na upravnishvo tega lista.
1622 3-3

Najsigurnejša prilika za štedenje

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldan

hranilne vloge

ter jih obrestuje po

4 3/4 %

to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Rentni davek plaća hranilnica sama.

1903 Božična prodaja 1903

radi pohajajoće sezone še 10% ceneje.

Angleško skladišće oblek. Ljubljana, Mestni trg 5.

Obleke iz kamgarna, gladke in progaste . . .	fl. 10.—	Črni moderni paletot za dame z velikim ovratnikom	
Obleke iz angleškega ševioa v modernih barvah . . .	„ 10.—	Črni in sivi cibolin-paletot z velikim ovratnikom	
Fine jaquet-obleke	„ 10.—	Paletot iz anglešk. modnega blaga z ovratnikom ali brez njega	
Najfinejše salonske obleke	„ 20.—	Najfinejši paletot za dame v stola-řařoni	
Angleški modni ulstri	„ 10.—	Črni damski ovratniki, podloženi	
Fini double-ulstri, temnosivi	„ 10.—	Najfinejši double-ovratniki v stola-řařoni	
Črne zimske suknje, mandarin	„ 10.—	Modne damske obleke	
Haveloki iz kameline dlake, ruřavi in sivi	„ 5.—	Zimske jope, podložene	
Otroške obleke in ulstri	„ 5.—	Elegantni otroški plašči	
Otroške obleke v različnih barvah	„ 2.50	Jopice za deklice v vseh barvah	
Fine modne hlače, tople, progaste	„ 2.50	Višnjevi, podloženi ovratniki z ruđećo kapuco.	1496 18-13

Kožuhi za bivanje v mestu in potovanje, mikado v najvećji izberi po ćudovito nizkih tovarniških cenah. Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju najelegantnejše in najhitrejše.

Kapamacsija & Bondy Velespoštovanjem **Oroslav Bernatović.**

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srećk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri řebanjih, pri izřebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako řebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarićna delniška družba
„M E R C U R“
I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finanćnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasvėti za dosego kolikor je mogoće visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.
134 272